

CONSELL NACIONAL. 9 de juliol de 2005 Intervenció de José Montilla.

Bon dia companyes i companys.

Bon dia a tothom.

Com segurament recordareu, en el passat Consell Nacional vaig començar la meva intervenció posant de manifest la importància del referèndum que a finals de maig havia de celebrar-se a França, seguit poc després d'una altra convocatòria a Holanda amb el mateix objectiu: sotmetre a ratificació popular la proposta de Tractat Constitucional.

Malgrat les fortes tendències de rebuig a la Constitució Europea que des del mes de març ja indicaven totes les enquestes d'opinió, l'optimisme de la voluntat ens feia confiar que finalment el poble francès, i també l'holandès, acabarien per votar-hi favorablement.

Hi havia, però, el risc que els arguments de la dreta més oportunista, de la dreta xenòfoba, i també d'una part de l'esquerra a mig camí entre el nacionalpopulisme i la demagògia antisistema acabessin per endur-se el gat a l'aigua.

I malauradament ha estat així.

Com bé sabeu, el context polític i socioeconòmic tant a França com a Holanda ha condicionat molt negativament la lectura del Tractat en ambdós països. Els vots negatius tenen variades i diverses significacions, indubtablement més enllà del debat sobre la mateixa Constitució. Les raons per les quals tanta gent hi ha votat en contra són en molts casos absolutament contradictòries.

Tanmateix crec que hauríem d'extreure algunes lliçons d'aquesta greu situació. I per començar cal reconèixer que s'han comès errors en tot aquest procés.

Nosaltres vam apostar pel Sí amb decisió i convenciment, però certament les coses a Europa es podrien haver fet d'una altra manera.

Primer, s'ha demostrat que ha estat un error històric no haver aprofundit en la unitat política dels 15 abans d'haver ampliat la Unió Europea amb 10 socis més. L'abast d'aquesta ampliació –sense precedents en la història de la Unió- s'ha fet amb unes bases prepolítiques i, segurament, no s'ha explicat prou bé a la ciutadania.

S'han activat les pors i les desconfiances en un moment en què l'impacte creixent de la globalització genera inseguretats, sobretot entre els sectors populars i humils de les societats europees. Sovint s'ha transmès massa la imatge d'una Europa en procés d'expansió gairebé sense límits, però també sense ànima ni direcció.

L'ampliació a l'est no ha estat percebuda al cor de la "vella" Europa com a una oportunitat sinó com una amenaça. I la conseqüència és que els fantasmes de la immigració i de la deslocalització han estat els autèntics protagonistes del debat francès, sovint amb una forta càrrega demagògica que ha fregat el populisme xenòfob .

Fixeu-vos que, fins i tot, li hem donat -al sentit d'aquesta ampliació a l'est- una dimensió de vol ras. Completament mancada d'ambició històrica. Més que ampliació hauríem d'haver utilitzat, com ens recorda sovint Daniel Cohn-Bendit, l'expressió "retrobament", "reunificació" entre els pobles europeus.

I malauradament no ha estat així.

Les dificultats per definir i consensuar un model social i polític europeu entre els 15, va fer que féssim el procés malament, a l'inrevés. I el problema és que ara –amb 25 membres- tot això serà molt més complicat.

Hi ha un segon element que em sembla important destacar i que fa referència a la convocatòria concreta del referèndum.

Crec que és lícit afirmar que allò que ha estat radicalment contradictori i paradoxal en la base d'aquest procés és que un Tractat Constitucional que atorga la carta de ciutadania europea, que reconeix uns drets socials i polítics, que redefineix l'arquitectura institucional de la Unió Europea, no hagi anat acompanyat d'un procediment de ratificació que superès les velles sobiranes nacionals.

Que la Constitució no fos ratificada de forma conjunta en un sol dia ha estat una greu mancança. Hem deixat perdre la possibilitat de celebrar el primer acte simbòlic de creació, d'aparició en l'escenari mundial d'un *demos* europeu: del "poble europeu" com a tal.

Aquesta fou la proposta que, en un moment determinat, va fer José Luís Rodríguez Zapatero i el Govern socialista espanyol. Malauradament, el vell desig de salvaguardar una mal entesa sobirania nacional no ho va fer possible.

Aquest crec que ha estat el principal error: utilitzar vells mètodes per a legitimar realitats polítiques necessàriament noves. Hem estat presoners i víctimes de les nostres inèrcies.

Europa travessa certament un moment molt difícil. La resposta a aquesta crisi no és gens fàcil, entre altres coses, perquè la diagnosi és molt complexa. L'única cosa certa és que qualsevol resposta demanarà temps.

Els socialistes lluitarem per evitar que Europa quedi reduïda a una zona de lliure comerç. Nosaltres volem unió política. Nosaltres defensem un model econòmic que faci compatible la competitivitat amb la protecció social en el marc d'una economia medioambientalment sostenible.

I també necessitem més unió política, per combatre l'amenaça del terrorisme. **Londres ha patit aquesta setmana el seu brutal cop, i nosaltres que coneixem de prop aquesta violència cega ens hem sentit directament concernits.** Necessitem millor coordinació

i cooperació interior i necessitem construir una acció política exterior coherent que ens ajudi a lluitar contra aquesta nova amenaça del segle XXI. Per cert, i a Espanya el que necessitem és una oposició responsable que no utilitzi la lluita antiterrorista com un instrument més de la seva acció partidària. Les declaracions de Rajoy emplaçant al President del Govern a canviar la política antiterrorista després dels atemptats de Londres demostren que Aznar continua sent l'amo i senyor del PP. Un Aznar i un PP que van respondre als atemptats del 11-M de Madrid mentint i dividint la societat espanyola, enfront un Tony Blair que ha cercat la unitat de les forces polítiques i del poble anglès per fer front a l'amenaça del terror.

La dreta espanyola ha demostrat amb aquestes declaracions que no té límits a l'hora de mantenir-se en el govern o d'intentar tornar a assumir-ho.

Per regular la globalització, per protegir el medi ambient i per contribuir a organitzar d'una altra forma el món, per combatre el terrorisme, Europa necessita avançar en la unió política.

I en paral·lel a tot això Europa necessita demostrar als seus ciutadans i ciutadanes que no és un problema afegit sinó la millor resposta als reptes que planteja la globalització. Tan sols la dimensió europea pot fer viable alhora una economia integrada altament competitiva i l'aprofundiment d'un model social de qualitat que garanteixi la igualtat d'oportunitats.

I per això necessitem dur a terme, per exemple, els objectius de la revisada agenda de Lisboa. Sabem quin és el camí. Els sectors claus estan ben definits: la prioritat en l'ocupació de qualitat, el foment de la innovació, la millora de la competitivitat i la reforma dels sistemes de formació. Ara només cal que tothom –que cada Estat- faci bé els seus deures. Espanya us asseguro que ho farà.

Sincerament us haig de dir que vaig escoltar les paraules de Tony Blair, amb qui com sabeu ens separen diferències insalvables en política internacional, amb satisfacció i esperança. El ressò de les seves paraules, al Parlament Europeu, ha estat molt positiu. I aquesta és la primera bona notícia després de tants desencerts a Europa. Tan de bo hi hagi quelcom més que bones paraules.

Europa necessita tant d'un eix franco-alemany fort i dinàmic com d'un Regne Unit innovador. Ara més que mai necessitem d'un segon semestre de presidència europea marcada per una autèntica voluntat de compromís que faci possible un pressupost ambiciós per a la UE.

En honor a la veritat cal dir que Blair s'ha pres seriosament dos dels problemes més grans que té la humanitat: la vergonya indescriptible de la fam a l'Àfrica i l'importantíssim repte de l'escalfament del planeta.

Certament als socialistes del continent ens encantaria retrobar-nos amb un nou Blair, ben lluny de la foto de les Açores, que en tant que laborista fos un líder actiu en aquest moment tan delicat per a

Europa. Que tingués la capacitat i l'atreviment per impulsar propostes que facin possible una nova governança planetària.

En qualsevol cas, estic segur que Espanya, que de la mà de José Luís Rodríguez Zapatero ha fet bé els deures, hi farà també una aportació rellevant i positiva tant a aquest debat sobre el futur d'Europa, com també a l'imperatiu categòric d'encarar de veritat i amb promptitud els grans problemes de la humanitat que abans citava.

Mentrestant a Espanya les coses van raonablement bé malgrat la crispació que el PP s'entesta a generar. El Govern socialista governa, i ho fa mirant de respondre als problemes reals i quotidians de la gent.

Ja hem fet en diverses ocasions balanç del primer any i, per tant, no ho faré novament ara. Però deixeu-me expressar-vos la convicció que aquest Govern, quan faci balanç final d'aquí a tres anys, presentarà una gestió positiva en tots els fronts.

El Govern socialista està compromès a dur a terme el programa electoral amb el qual els socialistes vàrem guanyar les eleccions. I ho fa des del primer dia.

Recordareu que aquella nit del 14 de març, la gent més jove de forma espontània demanava a Rodríguez Zapatero que no els decebès. I puc assegurar-vos que no ho farem. Aquest és un Govern valent però sense arrogància ni *xuleria*. La realitat d'aquest primer any ho posa clarament de manifest.

El PP ja s'ha adonat de la profunditat i de la transcendència del projecte de transformació de Catalunya i d'Espanya que encapçalem els socialistes. I els hi preocupa amb raó, perquè té grans possibilitats de reeixir. Els preocupa perquè aquest vol dir:

- Un projecte d'Espanya que, partint de la seva pluralitat i fixant-la com un gran valor, recreï una nova i més sòlida solidaritat interna: la solidaritat entre els pobles d'Espanya.
- Un projecte de modernització econòmica que incorpori plenament els processos productius als avenços de l'economia del coneixement, i promogui ocupació de qualitat i redueixi la desocupació.
- Un projecte que cerqui l'equitat d'oportunitats i la solidaritat social en la redistribució dels beneficis del creixement.
- Un projecte d'ampliació dels horitzons de la llibertat individual i col·lectiva que camini al mateix pas que la societat.
- I un projecte de responsabilitat amb els problemes fonamentals de la humanitat que es vol dur a terme des de la plataforma comuna de la Unió Europea.

Indubtablement, aquesta és una transformació que va més enllà d'aquesta legislatura, perquè significa un autèntic canvi del rumb. I això, és clar, genera preocupació i nerviosisme en la dreta cultural, econòmica i política.

La bel·ligerància visceral del PP contra nosaltres en molts sentits ja ens va bé. Reconeguem-ho. La dreta ha abandonat el centre polític i córrer amb lleugeresa cap a posicions dures, retrògrades i extremades.

En el Congrés de Diputats la solitud del PP és palmària i sense precedents en la història de la nostra democràcia. La derrota a Galícia dels populars, relativament dolça, encara els complica més les coses. Salva el lideratge de Mariano Rajoy, és veritat, però no els permet anar fins al fons de la seva crisi, ni tan sols reconèixer-la.

Per tant, és el pitjor que els podia passar. Les derrotes aparentment dolces són en el fons un verí crònic. A la llarga són més agres perquè eviten que els problemes de fons s'encarin amb determinació. Els socialistes en tenim alguna experiència al respecte.

Fixeu-vos que els dos únics que ho han reconegut obertament són el mateix Fraga: que no té embuts a afirmar que el PP ha de fer autocrítica. I Josep Piqué: un polític amb sentit comú però que ocupa una posició massa perifèrica en el PP espanyol. Un home que, com ell mateix ha reconegut aquesta setmana, es troba incòmode amb el tipus d'oposició que practica el seu partit i el tipus de missatges que aquest transmet a la societat.

Com a socialistes, un PP caricaturitzat pels seus propis *hooligans*, els Acebes i Zaplana, ja ens va bé. Resulta simplificador. Però com a partit de Govern que aspira a reformar certes institucions de l'Estat, com ara el Senat, i que voldria consensuar algunes de les

polítiques fonamentals, com la seguretat -especialment la lluita contra el terrorisme-, o la immigració, la visceralitat i la intransigència del principal partit de l'oposició no és cap bona notícia.

Malauradament aquella esperança que a molts els feia suposar que Rajoy amb el temps marcaria distàncies amb el passat s'esvaeix cada dia més. En el fons és lògic. Creure una altra cosa és deixar-se confondre pel caràcter més sagaç que com a bon gallec té Rajoy en comparació amb el to aspre i desagradable d'un Aznar. Rajoy fou nomenat successor mitjançant un acte de caràcter gairebé teocràtic –*dedocràtic*- per José M. Aznar. Rajoy n'és avui el seu presoner. I ho serà, molt em temo, fins al final, fins que perdi per segona vegada d'aquí a tres anys.

El problema és que aquest país necessita una altra oposició, amb qui el Govern i la majoria parlamentària que li dóna suport pugui consensuar certes reformes fonamentals: constitucionals i estatutàries. I això no sembla avui possible.

Avui el nou Estatut és a tocar dels dits. Som a la recta final. L'èxit o el fracàs del nou Estatut depèn de nosaltres, dels catalans i catalanes. En aquest sentit, que ahir CiU s'abstingués i el PP votés negativament al dictamen del projecte de nou Estatut no deixa de tenir una certa coherència, ja que l'aliança entre tots dos durant els darrers vuit anys ha estat la barrera que ha impedit reformar l'Estatut i origen de l'insuficient model de finançament autonòmic que té el nostre país.

Els socialistes catalans podem garantir que si l'Estatut s'aprova a Catalunya -amb el nostre suport, és clar- quan arribi a les Corts espanyoles tindrà la complicitat del socialisme espanyol i del President del Govern d'Espanya. I això és així perquè des del PSC podem garantir dues coses.

Primer, que es tracta d'un text ambiciós, que és innovador i útil per a encarar els reptes que té la societat catalana, la qual cosa complicarà l'estratègia d'aquells sectors de CiU que no volen el nou Estatut, encapçalats, per Felip Puig i amb la col·laboració d'un Duran Lleida que no para de repetir a qualsevol que vulgui escoltar-lo que l'Estatut no s'aprovarà a Catalunya. La feblesa i la divisió interna de CiU no és, precisament una bona ajuda per l'èxit de l'Estatut

I segon, el PSC també garantirà el caràcter plenament constitucional de l'Estatut que posarà molt difícil al PP del carrer Génova imposar el no a Piqué.

Per tant, a dia d'avui, els catalans i les catalanes tindrem nou estatut. CiU hi votarà a favor també. Li dol però no tindrà arguments de fons per fer-hi una altra cosa.

Podríem escriure un llibre recollint totes les vegades que entre Mas, Duran i Puig han afirmat que l'estatut fracassaria. Que entre PSC, ERC i ICV acabaríem barallats. **Cada dia buscaran alguna excusa per fer fracassar el procés de reforma, però no se'n sortiran. Hi haurà un nou i un bon Estatut.**

CiU no ha estat un actiu en aquest procés sinó un escull. Ha estat i és un vagó de càrrega i no ha volgut formar part de la locomotora. Els convergents no han tingut una altra estratègia que la de generar un clima pessimista tot esperant que les possibles desavinences entre els partits del govern sortissin a la llum.

CiU no ha vist mai en el nou Estatut una gran oportunitat per a Catalunya, per millorar l'educació, la sanitat o els serveis socials; sinó només una ocasió que, en cas que fracassi, els permetria potser recuperar el poder.

I ara, en sintonia amb aquesta estratègia, hi donen una segona passa. Els convergents hi votaran a favor, malgrat la seva abstenció ahir a la ponència, i diran que ho fan per responsabilitat (i fan ben fet!), però no s'estaran de dir i repetir que l'Estatut podria haver estat millor. Que s'han fet rebaixes, concessions, que nosaltres hem cedit davant el PSOE i que ERC s'ha deixat comprar per un plat de lleties. És a dir, la vella cançó de l'enfadós, la cantarella del victimisme. Mas jugarà a deslluir l'èxit de l'Estatut. I ho farà perquè ell hi veu sempre, gairebé obsessivament, un èxit del President Maragall.

La qüestió de fons és que CiU té pressa per tornar al govern. S'han passat vint-i-tres anys afirmant que ells eren importantíssims i imprescindibles -23 anys, per cert durant els quals no s'ha tocat ni una coma de l'Estatut. I sovint ho han estat, és veritat. Però ara no saben administrar el seu temps a l'oposició, ni aquí ni a Madrid.

A més no saben una altra cosa fonamental: també es pot governar una mica des de l'oposició. Si el govern et deixa, és clar. I nosaltres, els socialistes, volem governar també amb ells en els gran temes de l'agenda del país que reclamen posicions comunes i no partidistes.

Com que CiU no ha volgut mai governar amb nosaltres quan hem estat oposició durant vint-i-tres anys, com que CiU s'ha negat sempre a pactar amb nosaltres les grans lleis bàsiques del país, ara es pensen que no hi ha vida a l'oposició. I no és veritat. El President Maragall ha demostrat justament que no volia fer el mateix que ha fet Jordi Pujol durant tots els seus governs: tractar les forces de l'oposició com un destorb.

Companyes i companys, crec que ja és hora que comencem a pensar i preparar un nou escenari. L'Estatut hi serà.

Per tant, superat aquest primer temps, on sobretot hem parlat de reformes institucionals, de millores competencials i de finançament, haurem d'esmerçar més temps en explicar les polítiques i les solucions concretes que estem desenvolupant.

Ara toca sense dubte accelerar tots els projectes de millora dels nostres pobles i ciutats. I explicar-los. I ara toca ser ambiciosos i dur a terme polítiques transformadores. Els ciutadans confien en nosaltres perquè som capaços de fer apostes arriscades.

A la ciutat de Barcelona, per exemple, la primera fase de la implantació de l'Àrea Verda ha estat un èxit indiscutible i quan es completi a tots els districtes l'encert de la mesura -impulsada per

l'Alcalde Joan Clos- serà complet. És un exemple d'una decisió política, a priori difícil, que encara un gran problema –en aquest cas lligat a la mobilitat i al transport- i mira de resoldre'l amb determinació. El fracàs de la “revolta” que assajaven CiU i el PP amb demagògia populista, és inversament proporcional a l'acceptació de la mesura per part dels barcelonins.

Els socialistes hem afirmat sovint que érem en un moment històric. I ho és, a banda de per moltes altres raons, també perquè avui és possible una fructífera col·laboració entre els Governos locals i el Govern de la Generalitat per fer front –mitjançant plans i mesures específiques ja en marxa- a moltes de les necessitats concretes de la ciutadania: més escoles bressol per ajudar a les famílies, l'aposta decidida per l'habitatge de lloguer per permetre l'emancipació dels joves, o la millora substancial dels serveis socials i dels sistemes de teleassistència a fi de tenir la cura adequada que es mereix la nostra gent gran.

Un altre exemple d'aquest treball que demana d'un esforç interinstitucional i transversal és el Pla de Barris. Al final de la legislatura més de 40 barris s'hauran beneficiat d'aquestes ajudes – de la Generalitat i dels mateixos Ajuntaments- que tindran un impacte determinant per de revertir processos de degradació urbana i exclusió social. L'esforç conjunt del Govern de la Generalitat amb els Ajuntaments és un exemple preciós d'aquest temps nou de cooperació que els socialistes anunciaven.

El passat mes de maig vàrem celebrar la Convenció Municipal del PSC. Hi vàrem discutir sobre els grans reptes dels ajuntaments els

propers anys. Vàrem parlar de noves estratègies de govern local, de finançament, i molt especialment d'un nou catàleg de polítiques de proximitat al servei de les persones.

Per cert, la Convenció va reafirmar –com no podia ser d'una altra manera- el caràcter municipalista del nostre catalanisme. Si algú és pensa que el PSC abandonarà el seu compromís amb els nostres pobles i ciutats perquè ara tenim responsabilitats de govern a Catalunya i Espanya està molt equivocada. L'ambició que tenim per enfortir el nostre autogovern, la tenim també per enfortir els nostres governs locals. No defugirem la nostra responsabilitat ni les nostres conviccions en aquest terreny que és medul·lar en el projecte polític del socialisme català i, en definitiva, en la nostra manera d'entendre el país.

Companys i companyes, hem d'estar molt orgullosos d'allò que som i del que estem fent. El moment és apassionant però no és fàcil. Pitjor seria no tenir aquesta gran oportunitat. Quan arribem al final en farem balanç. Però mentrestant podem dir que, efectivament, anem a totes. Amb treball, rigor, ambició i responsabilitat.

Així, doncs, em sembla que avui és també un bon moment per agrair-vos en nom de la Comissió Executiva el treball i la il·lusió que hi poseu cada dia en el vostre àmbit respectiu.

Moltes gràcies.